

N:o 30.

Ank. till Riksd. kansli den 24 april 1908, kl. 3 e. m.

*Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 6,
i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Kungl.
Maj:t angående ändringar i nu gällande föreskrifter rö-
rande skyddskoppypningen.*

För förberedande behandling hafva till utskottet hänvisats trenne inom Andra Kammarerna väckta motioner rörande skyddskoppypningen.

Herr *E. O. V. Wawrinsky* i Stockholm hemställer i motion n:o 5, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t begära åtgärder för vaccinationstvängets afskaffande eller begränsning och i samband därmed förslag till de bestämmelser, som kunna anses nödiga för allmän säkerhet beträffande ovaccinerade, när epidemi på orten hotar».

I motion n:o 97 hemställer herr *P. N. Bosson* med instämmande af nio kammarernas ledamöter, »att Riksdagen ville besluta i skrifvelse till Kungl. Maj:t begära åtgärder för vaccinationstvängets afskaffande eller begränsning och i samband därmed förslag till de bestämmelser, som kunna anses nödiga för allmän säkerhet, när epidemi på orten hotar».

Slutligen har herr *R. A. Wawrinsky* i Saltsjöbaden i motion n:o 254 hemställt, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om åstadkommandet af en *allsidig* utredning rörande behovet af ändringar i nu gällande föreskrifter rörande skyddskoppypningen i riket, samt att Kungl. Maj:t därefter ville till Riksdagen inkomma med de förslag, hvar till denna utredning må kunna föranleda».

Med afseende å motiveringen till dessa yrkanden tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Vid riksdagen 1897 förelåg en kungl. proposition, innehållande förslag till ny förordning angående skyddskoppymningen i riket. Denna proposition var föranledd af medicinalstyrelsens underdåniga skrifvelse af den 8 juni 1894, hvori hemställdes, att 1853 års (ännu i dag gällande) vaccinationsreglemente måtte upphävas och ersättas med ett nytt och mera tidsenligt, hvartill styrelsen uppgjort förslag. Enligt detta skulle läkare i större utsträckning än hittills användas såsom vaccinatörer, och inga andra personer än sådana, som vunnit fullgod kunskap och skicklighet i konsten att vaccinera, erhålla rättighet att utföra denna operation; från ympad person skulle endast läkare få taga vaccin. Vidare föreslogs, att vaccinatörer skulle äga efter rekvisition utbekomma animal vaccin från medicinalstyrelsens vaccinationskontor.

I enlighet med sammansatta stats- och lagutskottets hemställan afslög Riksdagen den kungl. propositionen i hvad den rörde ny vaccinationsförordning, hvaremot frågan om vaccinationsanslagets höjande för upprättande af en anstalt till beredande af animal lymfa återremitterades till utskottet, som sedermera hemställde om ifrågavarande anslags ökning med 2,800 kronor. Denna hemställan blef af Riksdagen bifallen.

Vid nästpåföljande riksdag 1898 upprepade Kungl. Maj:t propositionen om ny förordning angående skyddskoppymningen men med borttagande af en del sådana bestämmelser i föregående års förslag, hvilka särskildt rönt motstånd inom riksdagen; dock blef äfven nu propositionen af bägge kamrarna afslagen.

Frågan om skyddskoppymningen förelåg därefter till behandling af Riksdagen år 1903, då Andra Kamraren i öfverensstämmelse med vederbörande tillfälliga utskotts utlåtande afslog en af herr G. O. V. Lindgren i Örebro väckt motion, hvori hemställdes, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtaga sådana åtgärder, att vaccinationstvänget måtte blifva afskaffadt, så att vaccinationen måtte blifva en frivillig sak; samt att, då vaccination förekommer, därtill måtte få användas endast animal lymfa; äfvensom att endast legitimerade läkare måtte erhålla rättighet att vaccinera». Kamrarnes beslut fattades efter en längre diskussion med 95 röster mot 55; minoriteten röstade för bifall till motionen.

De motionärer, herrar E. O. V. Wavrinsky och P. N. Bönsson, som vid innevarande riksdag framlagt frågan om vaccinationstvängets afskaffande eller begränsning, hafva i sina yrkanden icke yttrat något hvarken om användning af uteslutande animal lymfa vid skyddskoppymning, ej

heller om vaccinationens utförande endast eller hufvudsakligen af legitimerade läkare. Dessa båda frågor förelågo, såsom nämndt, till behandling vid 1903 års riksdag. Däremot hafva de nämnda motionärerna hemställt om förslag till bestämmelser att träda i verkställighet, »när epidemi på orten hotar», genom hvilket yrkande (icke framburet vid 1903 års riksdag), jämfördt med motiveringen, åtminstone den förstnämnde motionären synes medgifva vaccinationstvängets berättigande såsom säkerhetsåtgärd vid en redan utbruten smittkoppepidemi.

I den form motionärerna framställt sina yrkanden, nämligen att hos Kungl. Maj:t »begära åtgärder för vaccinationstvängets afskaffande eller begränsning», finner sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till desamma. Ty äfven om vaccinationsanordningarna i vårt land i vissa hänseenden gifvit anledning till berättigade anmärkningar, så har utskottet genom de båda motionärernas motivering icke blifvit öfvertygad, att de gjorda anmärkningarna böra föranleda åtgärder för upphäfvande eller lindring af vaccinationstvänget utan föregående utredning.

Om äfven bland läkarna i vårt land och i utlandet enstaka röster höjts för tvängets upphäfvande, så är hela vaccinationsfrågan af så allvarlig och invecklad natur, att en noggrann utredning i hvarje fall bör föregå, hvarvid man gifvetvis först bör söka efter orsakerna till de fel, som hittills vidlådt skyddskoppypningen. Om uteslutande animal lymfa komme till användning, och därhän torde vi snart komma i vårt land, så skulle säkerligen åtskilliga nu hörda anmärkningar förlora sin udd. Och detta torde väl ännu mera blifva fallet, därest fordringarna höjdes i afseende på vaccinatorernas utbildning och kompetens.

Båda de nu nämnda motionärerna hafva hänvisat till en parlamentsakt af 1907, hvarigenom vaccinationstvänget upphäfts i England. Härmed förhåller det sig på följande sätt. År 1898 utfärdades en akt, att på försök gälla i fem år, hvarigenom föräldrar fritogos från ansvar för underlåtenhet att vaccinera sitt barn, om de dels inom fyra månader från barnets födelse inför domstol på heder och samvete motiverade och förklarade såsom sin öfvertygelse att vaccination vore för barnets hälsa skadlig, dels inom sju dagar härefter till vaccinationsföreståndaren inom distriktet öfverlämnade domstolens intyg öfver den afgifna förklaringen. Dessa bestämmelser fortforo att gälla alltjämt, men då det visade sig att domstolarna voro olika stränga i fråga om bedömandet af motiveringen till de afgifna förklaringarna, och en del domstolar i vissa fall underkände vederbörandes uttalanden, så utfärdades 1907 en ny akt, hvarigenom bestämdes,

att föräldrar endast hafva att inför fredsdomare (eller annan behörig) inom fyra månader efter barnets födelse under edlig förpliktelse afgifva en helt kort, skriftlig förklaring därom, att de äro öfvertygade om vaccinationens skadlighet för barnets hälsa, och att inom sju dagar därefter insända förklaringen till distriktets vaccinationsföreståndare. Men i England råda i afseende bl. a. på folktätheten och kommunikationer m. m. förhållanden, som medgifva administrativa föreskrifter och åtgärder, hvilka alls icke kunna tillämpas i Sverige.

Då emellertid från åtskilliga synpunkter, som ofvan framhållits, starka skäl förefinnas för vaccinationsfrågans framförande till förnyad utredning och behandling, ställer sig utskottet på samma ståndpunkt som motionären herr R. A. Wawrinsky i Saltsjöbaden, hvilken påyrkat såväl allsidig *utredning* rörande behovet af ändringar i nu gällande föreskrifter angående skyddskoppymningen i riket som eventuellt *förslag* i ärendet, och hänvisar utskottet till af motionären anförd motivering.

Vid en sådan *allsidig* utredning lär gifvetvis äfven frågan om vaccinationstvängets upphäfvande eller begränsning komma under behandling.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet:

1:o att herrar E. O. V. Wavrinskys och P. N. Bossons förevarande motioner icke må till någon Andra Kammarens åtgärd föranleda;

2:o att Andra Kammaren med bifall till herr R. A. Wawrinskys motion n:o 254 för sin del ville besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller om åstadkommandet af en allsidig utredning rörande behovet af ändringar i nu gällande föreskrifter rörande skyddskoppymningen i riket, samt att Kungl. Maj:t därefter ville till Riksdagen inkomma med de förslag, hvartill denna utredning må kunna föranleda.

Stockholm den 24 april 1908.

På utskottets vägnar:

KNUT KJELLBERG.